ԹԻԱՆԵՎՄԻՆԹԵՐՈՐԴ—ՏԱՐԻ—ԹԻՒ—1190—ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ—18—ՅՈՒՆՎԱՐ—1872

ԳԻՆԸ ՄԱՆՔ

Յարեւելեան զին Ամ. Պոլսոյ համար 180 գր.
» Գաւառաց » 10 Մէճ
Վերադարձեալ Ամ. Պոլսոյ » 90 գր.
» Գաւառաց » 5 Մէճ
Թերթատեսիլ Թերթի զին 30 փր.
Յանձնարարութիւն մէկ անգամի համար 3 գրուշ, երկու անգամի համար 2 գրուշ, աւելի անգամներու համար գնա ստիպողութիւն կրկնոյ

ԱՐԱՐԱՏ

ԼՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՎԱՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՊՕԼԻՍ 18 ՅՈՒՆՎԱՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Վերջին պատերազմին Գաղղիոյ վրայ դրած դժուարակիր բեռը՝ որոյ ներքեւ երկոյր ստորեներ պիտի հեծէ երկիրը, բոլոր ոնտեւոգիտաց եւ ազգային վրայ խորհող Հայրենասէր դրչաց մտածութեան կոչուեր նիւթ մ'է։

Ամսոյս սորը Գաղղիս 15 երկիւղեան կամ 15000 միլիոն ֆրանք պարտք ունի, որոյ համար տարին 520 միլիոն առիս կը վճարէ։ դարձ եւ յաջորդ տարին ալ 3 երկիւղեանի դումար մը պիտի վճարէ Գերմանիոյ։ եւ այս ահագին գումարը գտնելու դժուարութեանց հետ՝ 120 միլիոնի չափ տակաւ ալ տարի համար վճարել հարկ պիտի լինի։

Արդէն երկու մեծ ազգութեան բացը գոցելու համար՝ կառավարութիւնը խելքը ծալք չմնցած տարբեր կը հնարէ։ որք երկրին անտեսական վիճակին վրայ ծանր ազդեցութիւն ունին։ եւ տակաւին գործը՝ գաղտնաբար չլինար։ փոխանակ եւ յաջորդ տարին յաւելեալ 120 միլիոն տակաւ գոցելու համար ալ տարի նոր առ բերեր հնարել հարկ պիտի լինի։

Գաղղիոյ կարուածական փոխառութեան (բոնէտ ֆոնտիէ) մասուկին վարչութեան անդամներին կոմս Ֆրանիքի՝ այս տարեսկզբան դժուարութեան միանգամ ընդ միշտ վերջ տալու խորհրդով՝ տեսարան մը հրատարակեց։ որոյ մէջ կառաջարկէ՝ Գաղղիոյ համայն ժողովրդեան հայրենասիրութեանը հրաւէր կարդալով որոնք կարդի հանդուներութիւն մ'որոշել տալ ազգային ժողովին։ այն է Գաղղիոյ ամեն քարտաքացեաց անշարժ եւ շարժական առացուածոց տարեկան վերոյ հարիւրին 3 տարբք մը խնդրել։

Այս միջոցն ընարեցին ու՝ ի դարձ դրին Ամերիկացիք իրենց վերջին պատերազմէն դառնալու։ Հարիւրին 3 կամ 3 տարբք մը դրին դրամագլխոց վրայ։ եւ հարիւրին 7 ալ եկամտից վրայ։ եւ այս տարեքոյ կարգի հանդուներութեանց միջոցաւ պատերազմին ուժգուն ծախսաց բեռը վճարելու վերջնաւն նեռանցին։

Պ. Ֆրանիքի իր առաջարկութեան կարդացուելու թիւնը ցոյց տալու համար՝ Գաղղիոյ մէջ անշարժ առացուածոց [illegible] կը դաշ։ 1862ին հրատարակուած դաշտոնական վիճակագրութիւն մը՝ 96 երկիրներն աւելի կը հաշուէր Գաղղիոյ բոլոր հողային առացուածոց տարեքը։ Այն ժամանակէն ի վեր անցուցած 100 երկիրներն աւելի կը հաշուէր Գաղղիոյ։ Այն ժամանակէն ի վեր անցուցած 100 երկիրներն աւելի կը հաշուէր Գաղղիոյ։

Պ. Ֆրանիքի գլխաւոր նպատակն է՝ ազատել երկրը երկիւղեան ֆրանքի փոխառութեան հարիւրին ազատել Գաղղիա, փոխառութիւն մը, որ երկրին վրայ ծանրացած տրօղ բեռն առաւել տարեքոյ ծանրացնէ։ Հանգիստ, փոխանակ, կրնէ փոխառութեան ճանրոյ առաջ դրամագլուխ մը հայթայթելու, ուրեմն պարտ եւ աւելի շահաւէտ չ'լինիր նոյն իսկ դրամագլուխն սկիզբէն վճարել, եւ բարձր առկոսներ մշանջենաւոր վճարելու հարկէն ազատիլ։

Պ. Ֆրանիքի այս առաջարկութիւնը մեծ ձայն հանած է Գաղղիոյ մէջ, եւ ամեն լրագրաց ի նպաստս եւ ընդդէմ խորհրդածութեանց նիւթ եղած է։

Փերլինի գինուորական կոդէքի լրագրերը՝ Ֆրանքոֆոն—Դերմանական պատերազմին դարձ ոգեւորութեանց վրայ հրաչկոսար Մոլթքէ զօրավարին քրնական խորհրդածութիւնները կը հրատարակէ։

Այս կարեւոր աշխատութեան մէջ Մոլթքէ կը [illegible] մարտավարութեան բուսական, եթէ՝ փոխանակ Գաղղիոյ մարտավարութեան օգնութեան համար գէպ ի Մէց քաշէլու՝ գէպ ի Փարիզ քաշուէր, Բրուսիացւոց յոտատակիցը բալորովին պիտի տրրուէր, եւ հետեւարար պատերազմը Գաղղիացւոց նպաստաւոր դարձուած մը կառնուր։

Ասոյդ է որ Մաք—Մահոն մարտավարութեան եւ Թրոշու զօրավարը դէպ ի Փարիզ քաշուիլ առաջարկած էին՝ իրրեւ միակ հնարաւոր եւ յաջող ազգեցութեան զօրաշարժութիւն։ բայց դահակորոյս կարգն տիանկ չիսկեց այս խորհրդին, եւ այն ձախող շարժումը հրամայեց, որոյ փոխանակ Մէտան եղաւ։

Մոլթքէ զօրավարին այս խոստովանութիւնը ծանր դատապարտութեան վճիռ մ'է Նարպէոն Գի եւ նորա հրամանը կատարող զօրավարաց դէմ։

Նիւ-Յորքին գրուած լուրերը կը ծանուցանեն թէ Ջինասոանի թիւրն—Զին դաւառին մէջ դեռաց յոյզ եղեւ եւ բոլոր դաշտավայրոց ազգեցուն պատճառաւ հանդերը փճացած, երեք միլիոն մարդ անօթի կը կարդուին։ Ցեղեաց ընդարձակ դաւառը Ջինասոանի սրբէ դաւառներէն հետ ամենէն երկիր մը լինելուն համար, դուրսէն չատ ազնութիւն դանելի ալ չատ դժուարին է։

Երկրին Ընչեանութիւնները թշուառ ժողովրդեան ողնելու բնաւ միջոց մը չեն։ Բաւ միջոց մը չեն։

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Զէրսոյլ 26 յունիս

Այս կէս օրին եռաս՝ ազգային ժողովը ներմ միճարանութիւնէ մ'եռաս 265ի դէմ 406 ձայնով ընդունեց առեւտրական նաւուց վրայ կառավարութեան առաջարկած որոց ծրագրին

ԲԱՆԱՄԻՐԱԿԱՆ

ՕՍԼԷԱՆԻ ՏԻԵՐԱՆՈՒԹԻՒՆ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻՆ

ՀՐԱԺԱՐԱԿԱՆԸ

Այս օրերս Օսլէանի Տիրանալու հոգեւորականին Գաղղիական Ակադեմիայի անդամակցութիւնն հրամարելը բուսական յուզմունք պատճառեց գրական խառն եւ գիտական դասուն մէջ։ Գաղղիական լրագիրք առաւել կամ նուազ արտաքուստ եւ հիդեւութեամբ խօսեցան այս հրաժարման վերայ։

Տիրանալու հրաժարականին պատճառը Գ. Լիթրէ նշանաւոր գիտնականն վիճաբանեալ Գ. Վիլլէմէի իբր յաջորդ Ակադեմիայի անդամ ընտրուիլն է։ Օսլէանի եպիսկոպոսը չատ դիտ չ'ունի։ եւ ինչպէս ինքն ալ կ'ըսէ, գոյութակցութիւն հանդերձ ոյսուհետեւ գտնուիլ այնպիսի ընկերութիւնի մէջ՝ որոյ անդամակցելու կոչուեցաւ, այնպիսի անձ մէջ՝ որ կրօնական, բարոյական եւ բնկերական վարդապետութեանց մէջ իրմէ խիստ տարբեր գաւանութեանց տէր է։ Յանկարծ ընդարձակ Տիրանալու այս ընթացքը կրնար բաւական դիտաւորութեան պատճառը ոչ թէ Լիթրէէն տարբեր հաստատեալ մեղաւ Ցեղը ունենալն եւ զայն հրապարակաւ պատարագաբանելն էր։ այլ իր ազգակցից հրամարմամբ Գաղղիական Ակադեմիայի տարեդարձութեանց մէջ ցարդ նմանը չպատահած բան մ'ընելն եղաւ։

Ցարանի է որ Գաղղիացւոց ազգին եւ անոր դրականութեան պարծանքն հեղոց Ակադեմիան իր դարձութիւնը կը դարձուցուի Լուդովիկոս ԺԳի հրամանաւ որ պաշտօնեայ ինչպէս կարդինալն որ հիմնեց դայն 1635 թուականին։ Գրադիտաց այս քարտարաց այն կաճառին մէջ, որոյ անդամոց պաշտօնը ցկեանս է, այս առաջին անգամն է որ այս կերպիս հրամարում մը տեղի ունեցաւ։ Այս ալ գիտնական բան մ'է որ այսպիսի ընկերութեան մ'անդամակցութիւնը ոչ թէ լրի պաշտօն մ'է։ այլ նախ. դրամ մը, որով Ակադեմիան կը արձնէ այն մեծահանճար գրչի՝ որոնք Գաղղիական մատենագրութիւնը կը ճոխացնեն։ հնագիտուն իր մէջ ընդունելով զանոնք։

Օսլէանի Եպիսկոպոսը, իր հրաժարման հակառակ Գ. Լիթրէի ընտրութիւնը տեսնելով՝ յանկարծ տիսուն զարթմի մը բուռն ապաշաւութեան նիւթ հրամարական առաջաւ, եւ սակայն ոչ միայն այն պատճառ՝ զոր ընդունելը էր՝ անարդած եղաւ։ այլ նաեւ՝ գԱկադեմիան միայն օրան եւ անոր յարգը ցերմեռանդ. կամ գիտնականաւ ուրիշ կարել փարձած եղաւ։

Գաղղիական Ակադեմիան պարզապէս գրական հասատատութիւն մը լինելով, իսկ ատենաբանութեան բուսական, եթէ՝ փոխանակ Գաղղէն մարտավարութեան օգնութեան համար գէպ ի Մէց քաշէլու՝ գէպ ի Փարիզ քաշուէր, Բրուսիացւոց յոտատակիցը բալորովին պիտի տրրուէր, եւ հետեւարար պատերազմը Գաղղիացւոց նպաստաւոր դարձուած մը կառնուր։

Ասոյդ է որ Մաք—Մահոն մարտավարութեան եւ Թրոշու զօրավարը դէպ ի Փարիզ քաշուիլ առաջարկած էին՝ իրրեւ միակ հնարաւոր եւ յաջող ազգեցութեան զօրաշարժութիւն։ բայց դահակորոյս կարգն տիանկ չիսկեց այս խորհրդին, եւ այն ձախող շարժումը հրամայեց, որոյ փոխանակ Մէտան եղաւ։

Մոլթքէ զօրավարին այս խոստովանութիւնը ծանր դատապարտութեան վճիռ մ'է Նարպէոն Գի եւ նորա հրամանը կատարող զօրավարաց դէմ։

Նիւ-Յորքին գրուած լուրերը կը ծանուցանեն թէ Ջինասոանի թիւրն—Զին դաւառին մէջ դեռաց յոյզ եղաւ եւ բոլոր դաշտավայրոց ազգեցուն պատճառաւ հանդերը փճացած, երեք միլիոն մարդ անօթի կը կարդուին։ Ցեղեաց ընդարձակ դաւառը Ջինասոանի սրբէ դաւառներէն հետ ամենէն երկիր մը լինելուն համար, դուրսէն չատ ազնութիւն դանելի ալ չատ դժուարին է։

Երկրին Ընչեանութիւնները թշուառ ժողովրդեան ողնելու բնաւ միջոց մը չեն։ Բաւ միջոց մը չեն։

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Զէրսոյլ 26 յունիս

Այս կէս օրին եռաս՝ ազգային ժողովը ներմ միճարանութիւնէ մ'եռաս 265ի դէմ 406 ձայնով ընդունեց առեւտրական նաւուց վրայ կառավարութեան առաջարկած որոց ծրագրին

ԲԱՆԱՄԻՐԱԿԱՆ

ՕՍԼԷԱՆԻ ՏԻԵՐԱՆՈՒԹԻՒՆ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻՆ

ՀՐԱԺԱՐԱԿԱՆԸ

Այս օրերս Օսլէանի Տիրանալու հոգեւորականին Գաղղիական Ակադեմիայի անդամակցութիւնն հրամարելը բուսական յուզմունք պատճառեց գրական խառն եւ գիտական դասուն մէջ։ Գաղղիական լրագիրք առաւել կամ նուազ արտաքուստ եւ հիդեւութեամբ խօսեցան այս հրաժարման վերայ։

Տիրանալու հրաժարականին պատճառը Գ. Լիթրէ նշանաւոր գիտնականն վիճաբանեալ Գ. Վիլլէմէի իբր յաջորդ Ակադեմիայի անդամ ընտրուիլն է։ Օսլէանի եպիսկոպոսը չատ դիտ չ'ունի։ եւ ինչպէս ինքն ալ կ'ըսէ, գոյութակցութիւն հանդերձ ոյսուհետեւ գտնուիլ այնպիսի ընկերութիւնի մէջ՝ որոյ անդամակցելու կոչուեցաւ, այնպիսի անձ մէջ՝ որ կրօնական, բարոյական եւ բնկերական վարդապետութեանց մէջ իրմէ խիստ տարբեր գաւանութեանց տէր է։ Յանկարծ ընդարձակ Տիրանալու այս ընթացքը կրնար բաւական դիտաւորութեան պատճառը ոչ թէ Լիթրէէն տարբեր հաստատեալ մեղաւ Ցեղը ունենալն եւ զայն հրապարակաւ պատարագաբանելն էր։ այլ նաեւ՝ գԱկադեմիան միայն օրան եւ անոր յարգը ցերմեռանդ. կամ գիտնականաւ ուրիշ կարել փարձած եղաւ։

Գաղղիական Ակադեմիան պարզապէս գրական հասատատութիւն մը լինելով, իսկ ատենաբանութեան բուսական, եթէ՝ փոխանակ Գաղղէն մարտավարութեան օգնութեան համար գէպ ի Մէց քաշէլու՝ գէպ ի Փարիզ քաշուէր, Բրուսիացւոց յոտատակիցը բալորովին պիտի տրրուէր, եւ հետեւարար պատերազմը Գաղղիացւոց նպաստաւոր դարձուած մը կառնուր։

Ասոյդ է որ Մաք—Մահոն մարտավարութեան եւ Թրոշու զօրավարը դէպ ի Փարիզ քաշուիլ առաջարկած էին՝ իրրեւ միակ հնարաւոր եւ յաջող ազգեցութեան զօրաշարժութիւն։ բայց դահակորոյս կարգն տիանկ չիսկեց այս խորհրդին, եւ այն ձախող շարժումը հրամայեց, որոյ փոխանակ Մէտան եղաւ։

Մոլթքէ զօրավարին այս խոստովանութիւնը ծանր դատապարտութեան վճիռ մ'է Նարպէոն Գի եւ նորա հրամանը կատարող զօրավարաց դէմ։

Նիւ-Յորքին գրուած լուրերը կը ծանուցանեն թէ Ջինասոանի թիւրն—Զին դաւառին մէջ դեռաց յոյզ եղաւ եւ բոլոր դաշտավայրոց ազգեցուն պատճառաւ հանդերը փճացած, երեք միլիոն մարդ անօթի կը կարդուին։ Ցեղեաց ընդարձակ դաւառը Ջինասոանի սրբէ դաւառներէն հետ ամենէն երկիր մը լինելուն համար, դուրսէն չատ ազնութիւն դանելի ալ չատ դժուարին է։

Երկրին Ընչեանութիւնները թշուառ ժողովրդեան ողնելու բնաւ միջոց մը չեն։ Բաւ միջոց մը չեն։

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Զէրսոյլ 26 յունիս

Այս կէս օրին եռաս՝ ազգային ժողովը ներմ միճարանութիւնէ մ'եռաս 265ի դէմ 406 ձայնով ընդունեց առեւտրական նաւուց վրայ կառավարութեան առաջարկած որոց ծրագրին

տուաջին [illegible]գուանը, որ ասաբ նաւեր-լով Դաղդիա տալուած ապրանաց վը-րայ դրաչակի յաւելական տուրք մը կը դնէ։ Այս քաւէն քիչ մը յուշմունք պատճառուց ժողովին մէջ։

Փոբիդ 27 յունվ.

Այսօր խորհրդարանական ակրեաց ամենց մէջ ըլլապէս ինչ իր կայ քանի մը լաղրաց ժամանակ. մ'է վեր ա-ռանձնաձած խորհուրդը գործադրելու, և հանրապետութիւնն նախագահի [illegible] մ'անուանել։

Նիկրին աղատութիւնը փաթա-սքնելու համար հանդանակութիւն մը բանալու գաղափարն յառաջ էրթայ։ Նանսիի մէջ կենդրոնական մոմաժո-ղով մը կազմուեցաւ, եւ սարագրու-թեանց թիւն ալ էն մեծցած է։ Գը-բուեալ գաւառաց բնակիչները մեծ դումարներ ստորագրուեցան։

Զիսիհրրօթէն եկած լուրերը կը ծանուցանեն թէ գահակրոյս կայզը հիւանդ է։

Հոտ 27 յունվ.

Նլումնից պաշտանէին ծրագրերը քննելու պաշտան ուենեցաւ յանձնաժո-ղովը՝ 300 միլիոն ֆրանքի փոխա-ռութիւն մ'ընելու հաւանութիւն տուաւ։

Վիէննա 26 յունվ.

Կ. Պոլսոյ նոր դեսպան Լիւտոլֆ կոմսն այսօր ճանրայ եկաւ 'ի Կ. Պոլիս։

Վիէննա 27 յունվ.

Գաղդիոյ Պուրպոնեան անդրանիկ եւ կրտսեր հիւղերուն մէջ խորհուած տեսակցութիւնը կ'ուսումնասիրուի։ Օրլէանեան ճիւղին ժառանգ Խարլզի կոմսը՝ որ Շամպորի կոմսին քով կերթայ՝ 'ի Ֆրոսորֆ, այս պիտի նոս հոս։

Գարլիզ 26 յունվ.

[illegible] Պ. Վիքթոր Բլաս, բանակին պիտոյք մատակարարելու սուտիս անհաւատարմութեան, խարդախութեան եւ գողութեան յանցանաց ամբաստանուելով, երկու տարի բանտարկութեան եւ 2000 ֆրանք առ գանայ դատապարտուցաւ։

Ազդ ոյին ժողովը՝ գահակրոյս Նապոլէոն կայզն ամբաստանութեան ենթարկելու եւ անոր գոյքը դրաւելու առաջարկութեան ատաքսոգակոնութիւնը չընդունելով, առաջարկութեանց յանձնաժողովին դրկեց։

Մասրիտ 26 յունվ.

Երեսփոխանաց ժողովը որ լուծուած էր, նորէն գումարուելու հրաւիրուեցաւ մարտ 2 ին։

Պերլին 27 յունվ.

Բուն մանիոյ երկաթուղեաց ընկերութիւնը՝ օրէնքն ընդունելոյ քանի մը թեթեւ փոփոխութիւններով։ Պ. Սիմբսպէրկի վեց միլիոն թալէր տալ կուսաքոլիկ։ մինչեւ 15 օր վերջնական պատասխան մը պահանջելով։

Լահէյ (Հոլանտա) 28 յունվ.

Հոլանտական պատվիրակներու թիւնները Անդլիոյ թագուր վերադարձել ելնք դաշնադրելու ընդունուեցան։

Լոնտրա 27 յունվ.

Օտմ. Քոնս.	51	
» փոխ 1869	60	
» » 1871	72	
Անդլ. Քոնս.	92	
Ագիսն	16	
Մուսկը	45	

Լիվերբուլ 27 յունվ.

Բամպակ. Մ. Դ. Օ.	11	
Ծախուած	15000 հակ	

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կայսերական հրամանաւ.

Գիւանական փոխան արդարութեան Բարձր. տեսչին նախագահ անուանեցաւ փոխանակ Մուսմանի Ֆոպել փաշային։

Պաղդատեան Յոհաննէս էֆէնտին վերադարձ չընելանակի (Բերայի եւ Գալաթիոյ) Քաղաքապետական խորհրդին նախագահ անուանեցաւ փոխանակ Մուխլիար պէյին։

Դարձեալ կայսերական հրամանաւ.

Աբդուլի պաշտոնն Գուշնի պաշի խուրշիտ պէյը վերն Մուսմանին ա-[illegible] պաշի Մուսմանին պէյին երկրորդ սենեկապետ անուանեցաւ։

Դարձեալ կայսերական հրամանաւ.

Թենգանոմոպանի վերատեսչութիւնը՝ պատերազմի պաշտանէութիւնէն զատուելով՝ ամրութեանց վերատեսչութեան հետ ծովային գործոց նախկին պաշտանեայ Մուսմանի փաշային յանձնուեցաւ։

Կայսերական երրորդ կարգաբանակին հրամանատար Լամի փաշան ծովային գործոց պաշտանեայ անուանեցաւ։

Շքոտրայի նախկին կուսակալ Ցէրվիշ փաշան երրորդ գնդապետանակին հրամանատար անուանեցաւ։

Պուտիկ ա'Օրիսն լրագիրը՝ ասիականութեան նախորդ պաշտանեայ Հիւսնի փաշային Աթէնք փոխնչելուն լուրը սուտ կը հանէ։

Պատերազմական գործոց պաշտանեայ վսեմ խատ փաշան Լեվենթ Հէրբերի խմբագրին դէմ բացուած եւ դատ բացած լինելով, շաբաթ օրը Բ. Դրան Էրադրոգատ յանձնաժողովը Սադրդ Յոհաննէս էֆէնտիի նախագահութեամբ գումարելով քննութիւն ու պատասխանը մոռկ ըրաւ, բայց ժամանակի անցնելով դործը յաւելիկայ հինգշաբթի աւուր մնաց։

Կրաւի թէ Սալի Սաւափի էֆէնտին որ քանի տարի 'ի վեր ազատուած էր, քիչ օրէն Կ. Պոլիս պիտի դառնայ։

Կը հաւատան թէ Եւրոպայի պաշտօնատունը Պուլթիոյէն 400 հազար լիրայի փոխառութիւն մ'ընելու կարգ վճռած ատոլ։

Մինչեւ երէքշաբթի, ատան դատապարտեալ չարագործք՝ զոյգ զոյգ կապուած՝ չոգենաւը գրուեցան պէյրութ դրկուելու համար, բայց չոգենաւը մեկնած ժամանակ չարագործներէն երկու՝ որ իրարու կապուած գտնուտպցիներ էին, անկարող եղան՝ չդիմադրելը ինչպէս։

Ցտկաւին կը փնտռուին։

ԿՈՍՏԱՆԴԻՆՈՊՕԼՍՈՒ

ԷՄԱՄԱՏԸ ՕՍՄԱՆԱՑԻԷ

17 յունվ. երկուշաբթի իրիկուն	36	18
18 » երեքշաբթի առաւօտ		
քացուեցաւ	56	8
կէս օր	56	11

Կ. Պոլիս 18 յունվ.

Սոսէնթէ մէնկրոլի բաժինք	Անգ. լիր.		40 3/4
Գրէնի »	»	Օսմ. լիր.	13.32
Երկաթուղեաց	»	Ֆր	166.
Փոխ. 1863	»	»	328
» 1863	»	»	332.
» 1869	»	»	303.
Թրամուէյ	»	Զր	1000

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՀՐԱՎԻՐ ԱՌ ԱԶԳ. ԵՐԵՍՓՈԽԱՆՍ

Մեծապատիւ Երեսփոխան էֆէնտիք.

Ազգային Ընդհանուր ժողովը Լէնատի պիսի գումարի, յաւելիկայ ուրբաթ 21 յունվ. 'ի Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցին Դալաթիոյ։

Սահմանը պիսի բացուի ժամը 6 ին եւ դադրի 10 ին։

Կը հրաւիրեմ զազգային երեսփոխանս գալ ազգասիրաբար կատարել իրենց նուիրական պարտաւորութիւնը։

15 յունվ. 1872

Ի Պատրիարքարանի Հայոց

Կ. Պոլիս Մնաց՝ աղօթապարտ

ՊԱՏՐԻԱՐՔ

ԿՈՍՏԱՆԴԻՆՈՊՕԼՍՈՅ

Մ. Վ. ԽՐԻՄԵԱՆ

ԱՐԵՒՊԱՏԿՈՊՍ ԴԼԱԳԱՑ ՎԱՆԻՑ

ԿԱՐԳ ԽՆԴՐՈՅ

1. Վաւերացումն ընտրութեան երեսփոխանաց.

2. Քննարկութիւն Ազգ. Վարչութեան կրօնական ժողովոյ.

3. Ասեղական կանոնագրութիւն։

Ռ. Աբեղեանցի Ընդհ. ժողովոյ

Ս. Հ. Մէրեթէր—Գոնիի

. . . Խմբագիր.

Հեռաւոր սեղեկագրիը Ձեր պատուական լրագրոյն միջոցաւ հրատարակել հաճեցէք։

Ազգ. Հիւանդանոցի Հոգատարութիւնը կատարելի պիտցնել ընդհանուր ազգայնոց թէ ի՛նչպէս վարուեցաւ. 1871 սեպտեմբեր 15էն մինչեւ տարւոյն վերջը Պոլսոյ մէջ ճարակած մաղձայոյզ հիւանդութեան ասեն, եւ թէ օ՛րչափ հիւանդ դատմանեց եւ անոնցմէ օ՛ր-քանը առողջացաւ եւ օ՛ր-քանը մեռաւ։

Այս հրատարակութիւնը ընելու հանոր կապակցը հիւանդութեան վերնալն եւ տյսօր որ նոյն ախտը անհետացած է եւ մաքուր անցագիր կը-տրուի կոստանդնուպոլսեան կողմէն, առոտիկ իր պարտաւորութիւնը կը կատարէ ներկայիս։

Հիւանդանոցը, ուր չորս հարիւրէն աւելի անձինք կը պատսպարուին, այս ախտէն բոլորովին ազատ մնաց, քանդի այն ինչ հիւանդութիւնն երեւնալ

Պ. Լիթրէի քննարկութեանցը իւր հայրն սխալ եղած տարբ հեռաւոր օրին իւր հրատարակածը գրկեց կոչէր ոչ թէ պարզ խորհրդածութիւնմ'անդամ տեղագրդ. կը համարէր, եւ թէ խելքին տիրոջէս փչեր էր որ մեկէն հրատարի։ Մինչ իւր տարբերութիւնը անհամեմատութիւնը մեծ բան մը զոհած կը լինէր եթէ ապասէր որ այն դիտաւն կաճառն, որոյ անդամ էր ինքն հատարակութենէն առաջ խմնաբ իւր հրատարակածը։ Արդեօք Օռլէանի եպիսկոպոսը քիչ մը չմտի հանելու դէ՞ս ունէր իրաւունք ունեցած լինելու համար։

«Ի՞նչ, Ներմեռանդ էք եւ կը դատանա՞ք։

«Ըստ մեզ անկեղծ համարումներդ յարգելիս։ Համար խիստ տրամադիր կենք խոնարհիլ այն առարկութեանց առջեւ որոնք Պ. Լիթրէի կանոնագրութեան կը զարմանին։ Կը յարգենք այն տարութիւններդ բայց չենք հաւաներ անոնց։ Բայց նահանջիկ անհաճոյ քննարկութեան մ'առջեւ, եւ երեք գարեր 'ի վեր տեսակ Ակադեմիայի մը մէջ հրատարակուած խզման մը փոքրիկ գոյմակցութիւնը տարոյն տարաջինն լինել, ա՞յս պէտք էր ապասել խելքոյի մարդու մը քաղաքավարութենէն, եւ հավանի մը բարեպաշտութենէն։ Օռլէանի եպիսկոպոսը իւր անձին համար ալ չատ խիստ է։ Ինքզինք կ'աքսորէ որպէս զի վրէժ առնու։ Իւր հաւատարիներն ի դեղ ընկերակցոյ նկատմամբ չատ խիստ է, այնչափ կը յարդէ զանոնք՝ որչափ իւր բուռն կամոյ հպատակին անոնք։

«Անշուշտ Ակադեմիան պիտի ընդունի եպիսկոպոսին հրատարակածը՝ տարոյ ինքզինք կրնուած կարծելու։ մեծ սնոն մը պիտի կոմնցանէ նա։ Ֆաշուկ ինքիրներու յուզուած օրերը վերատին պիտի դառնի։ Մեծ ոնոնն ընկերակցի մը վրայ։ անոր տեղ պիտի ընդունի ուրիշ մը՝ որ Օռլէանի եպիսկոպոսին չափ սրբոյան հաւանդեամբ պաշարեալ չլինելով, միմիայն Ակադեմիայի քարոզ խօսելու համար ներկայ չպիտի դտնուի անոր նիստերուն։ Օռլէանի Գեր. եպիսկոպոսը տուելի քահանայի մը պարտաւորութիւնը կատարելու կոչուած քան թէ գրադէտի մը, եւ այս ալ անհաւատարիի եռանդով մ'ա նոխանձելի պիրճախօսութեամբ մը։ Ցանկալի պիտի

հանդիպէ միշտ չէր յաջողեր։ վկայ է ասոր Պ. Լիթրէի քննարկիչը։ Արդեօք քրիստոնէութեան մէ՞ջ կը գտնէր իւր հրատարմանն իրաւացի պատճառը։

«Բազում գրագէտներ ազդեցին Գաղղիական Ակադեմիայի անդամ լինելիս եւ չկրցան մտնել հոն։ անդամ մը հոն մտնողը երբեք դուրս չելար։ Ակադեմիան մինչեւ ցարդ հրատարակ անդամ չունեցեր։ Ակադեմիայի անդամներուն թիւնը հատարակային պատասխանի մը պակաս եւ սխալանք մ'ուրիշ բան մ'է։ Կրնայ բաւել թէ ազնիւ յատկութիւն մ'է այն։ Այս յատկութիւնը անջնջելի կը թուի։ Այս ալ նրկատելու բան մ'է թէ ի՞նչպէս կարելի պիտի լինի դեռ կենդանի Ակադեմիան մը տեղ ուրիշը կարդել եւ մտնուանդ պոյն գրուատել՝ որպէս թէ մեռած լինէր նա։ Բնական մոռանէ եւ քաղաքային մահուանէ զատ ակադեմիական մա՞հ մ'ալ պիտի ունենանք։

«Իւրիշ գժտարութիւն մ'ալ կայ։ Այնչափ գոհ ընկերակցաց, այնչափ երջանիկ ընարելոց, այնչափ ակնկալուս կանգիդայից մէջ միթէ Ակադեմիան ա՞մոյ ակադեմեա՞ն մ'ալ պիտի ունենայ։ Օռլէանի Գեր. եպիսկոպոսը Պ. Լիթրէի խոսք մը խաղտրու մասք լիրաւի խիստ ծանրակշիռ մեջոց մը ձեռք առաւ, միջոց մը՝ որ քաղաքակրթ զուարճալի խորհրդածութեանց առիթ մատակարարելու վտանգին մէջ կը գտնուի։

Այս յոգուածն 'ի պատասխան Տիւբանկոյ. նամակ մը գրկած է Տէոլրոգրոյն, որոյ մէջ եպիսկոպոսը կը ջանայ իւր հրատարականն արդարացնել Լիթրէի վարդապետութեանց վրայ խոսելով։ Ասալ Տիւբանկոյ խրնդրը Տէոլոյ նկատմամբերէն բոլորովին հեռացուցած լինելով, ոչն լրագիրը մերժած է վերնարութեան մնալ առնոր հետ։

Իսկ եպիսկոպոսին հրատարականին գրով, թէեւ Տէոլ կուզէր որ ընդունի, սակայն Ակադեմիան չընդունեց զայն։ կամ՝ աւելի ճիշդ ըսելու համար՝ բնաւ կարեւորութիւն չտուաւ անոր՝ այս պարզ ան իրը ասելի չունեցած համարելով, եւ տուաւ կարգին անցաւ։

ԱՐԱՍ

սկսաւ, եւ մաղձայզդէ բռնաւոր մէկ երկու անձինք եկան դարմանուիլ՝ Հիւանդանոցին, Հոգեւորականութիւնս հիւանդանոցի պատասխանատուները նոյն տարին ապատ պահելու համար անմիջապէս վրանները վարձեց եւ հիւանդները դուրսը պատապարեց մէկ քանի օր։ Նոյն օրերուն մէջ ալ ճեմարանը Ս. Յակոբայ մեսակայ վանքը ձեռք անցուց եւ նոյն հիւանդութեան հիւանդանոց յատկացուց։

Երբ հիւանդութիւնը սասակցաւ, եկող հիւանդները Ս. Յակոբ վանքը դրկել սկսեց, ուր յատուկ բժիշկ մը գիշեր ու ցերեկ նոյն հիւանդները կը դարմանէր։

Այս անօրէնութենէն զատ ինչ ծախք ընել որ հարկ եղաւ՝ չը գրացուցանելի։

Սեպտեմբեր 15էն մինչեւ դեկտեմբեր 27, Հոգեւորականութեան գրասենեակը 174 ընդունելութեան արտօնագիր տուաւ հիւանդաց։ այսչափ հիւանդներէն 25ը միայն չ'դացին կամ ժամանակ չունեցան երթալու։ 2 անձինք կիսամեռ ընդունուեցան։ 11ը դարերնուն պէս, 7ը ճանապարհին եւ 87 անձինք ալ միջոց միջոց մեռան։

Ի վերջ բան, 174 արտօնագիր ըստացող անձինքներէն միայն 65 հոգի բարեբաղդաբար կրցան ազատիլ հիւանդութենէ։

Դրատեն. Հիւ. Ի գիտոյ Աւժ.
Մեծ Նոր խան թիւ 49 Հոգ. Հիւ.

1872 յունիս 15

Բոլէսլաւին ժամանակ հիւանդանոցի հոգաբարձութեան ձեռք առած հանճարեղ միջոցներն եւ տարած քաջալերիչ խնամքը, որուն ամէն ազատուողս կամ ծանօթ անձինք կը վկայեն, սատ գիւ չնարհակալուց արժանի է։

ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ ԲՈԼՍԵՎԻԿԵԱՆ ԽՍՐԽՈՅ.

(Շարունակութիւն տե՛ս թիւ 1188)

ՊՐՈՒՍԱՅԻ ԱՌԱՋՆՈՐԴԻՆ ԽՆԴԻՐԸ

Ժամանակէ մը 'ի վեր Պրուսայի առաջնորդին եւ տեղւոյն ժողովրդեան մէջ մասին մէջ ցաւալի անհամաձայնութիւն մը ծագած լսւելով, Ամենայն Պատրիարք Հայրը Վարժապետեան Ներսէս Եպիսկոպոսին յանձնեց, որ այն միջոցին Պրուսա երթայր, վերջին պատճառները քննելով հաշտեցնել զանոնք իրարու հետ։ Ներսէս Եպիսկոպոս դրաւ եւ թէ բանիւ յայտնած էր թէ իրեն 'ի դարձ գրած ամէն միջոցներն ապարդիւն եղած էին, եւ առաջնորդին հակառակորդները դատատան միայն պահանջելով, չէին յանձն առնուր իրաւախոհ լսլալ։

Քիչ առնէն 11 անձանց տարարդութիւնովն եւ 3 փետրվար 1871 թուականաւ Բարթողիմէոս Եպիսկոպոսի վրայ գանգատն տեսակ ամիսատանութեամբ՝ բարոքարկիր մը ուղղուելով Ազգային Վարչութեան, հարկ եղաւ հաղորդել Բարթողիմէոս Եպիսկոպոսին, որ նոյն միջոցին մայրաքաղաքս կը դտնուէր։ եւ բացատրութիւն պահանջել այն ամիսատանութեանց համար։

Բարթողիմէոս Եպիսկոպոս վեռարարի 16 ին օրը Ներկայանալով Գաղ. Խորհրդոյն, մերժեց իւր վրայ եղած ամիսատանութիւնները եւ թէ բանիւ ու գրով որ քննութիւն ըլլայ, եւ հետեւաբար նոյն ատարագրութեանց կողմէն մէկ քանի անձինք Գալիս հրաւիրուին հոնտ դրով պահանջեց որ Իսրայելեան Յահակ Էֆէնտին անձամբ գայ 'ի Գալիս։ այլապէս զի վարչութեան ատեանին մէջ անար հետ դատուին, եւ հատատուած թէ զրպարտութիւն։

Ժողովը որոշեց որ ամիսատանողաց գրուի եւ անոնց կողմէն փոխանորդ մը ուղուի։ Նոյնպէս եւ Կալվորուեան Էֆէնտիի դրուի եւ անձամբ հրաւիրուի 'ի Գալիս։ մինչեւ 15 որ։ եւ թէ ոչն պայմանաժամանն լսմանը չը գան 'ի Գալիս։ Բարթողիմէոս Եպիսկոպոս իրրեւ անպարտ խոյլատուութիւն պիտի ատանայ 'ի Պրուսա դառնալ։ եւ իրենք դրպարտաղ պիտի համարուին։ որպէս զի նեռ հետեւ. իրենց կողմանէ որեւիցէ դանգատ անրսնչի պիտի մեռան վարչութեան առջեւ։

Որոշեալ ժամանակին Գալիս կը հասնին Եսայեան Յահակ եւ Եղէյլեան Մ. Գրիգոր էֆէնտիները։ եւ նախապէս ամիսատանութեանց քաղաքական մասը քննութեան առնուելով։ կրօնական մասն ալ Եղօնական ժողովոյ հետ խառն ժողովով քննել կ'որոշուի։

Երկու նիստ քննութիւն եղաւ։ եւ երրորդ նիստին Սրբազան Նախագահը առաջարկեց որ Պրուսայի քահանաները եւ ուրիշ պէտք եղած անձինքը հանչնալ պէտք է այս քննութիւնը կատարեալ ըլլալու համար։ որովհետեւ վերեալ քահանայք Մ-էս լրագրին մէջ իրենց կողմէ սոյնպիսի ամիսատանագիր մը հրատարակել տուած էին։ որուն մէջ նեկատողութեան ատեանը կէտեր կան։ գրս ու ոչով քննել հարկ է։ եւ կամ ատեկչութեան։ որ քննիչ մը դրկել եւ հոն քննութիւն ընել ուսաւ։ Վերոյ համար ժողովը որոշեց որ Բարթողիմէոս Եպիսկոպոս Ցուսակին հոն չ'երթայ եւ քննութեան վախճանին սպասէ։ բայց Բարթողիմէոս Եպիսկոպոս չուզելով քննութեան վախճանին սպասել հրաժեշտ տուաւ իւր առաջնորդական պաշտօնէն։ ցաւ յայտնելով միայն որ իւր հինգ տարուան աշխատութիւնը 'ի դերեւ կելլէ։ եւ մէկ քանի միապետաց բանութեանը զոհ կերթայ։

Բարթողիմէոս Եպիսկոպոս ուզեց որ դրուոր հրաժարական տայ եւ յուսեալ ըլլալուն չը կարենալ գրելը պատճառելով։ խնդրեց որ Դիւանէն դրին եւ ինքը ստորագրէ։ բայց ժողովը իւր տեսանին մէջ տրուած հրաժարականէն տանենալ գրութեան մէջ տրուած հրաժարականի կարեւորութիւն չի տեսնալն իրեն ծանոյց։ յաւելցնելով թէ իրեն հրաժարականը բացուած քննութեան դործողութիւնը եւս չը կրնար մեղ։ հետեւաբար դատատանողը պիտի շարունակէր տարուութիւնը երեւան հանելու համար։ որպէս զի ամրոտատանողաց կողմէն ընթացքն ալ քննուելով եթէ բռնաւորի կամ պրպտիչ ըլլալու յայտնուի։ անոնց պատիժը տնորինուի եւ առաջնորդը վերահաստատուի իր պաշտօնին մէջ։

Յետ այսորիկ Ազգ. Վարչութիւնը պատշաճ դատելով որ եղիսկոպոս մը դրկուի 'ի Պրուսա՝ Ս. Յակոբի օրերուն մէջ ժողովրդը հոգեւորապէս մխիթարելու համար։ Արմաշու վանահայր Գէորգ Եպիսկոպոսը կը դրկէ։ որ երթալով առանց դանդաղելու մը իրրեւ հիւր եկեղեցւոյ մէջ հանալու կ'արդիլուի Բարթողիմէոս Եպիսկոպոսի փոխանորդ. Ձեռամ Արիստակէս անուն արեղայի մը եւ Թաղ. խորհրդոյն անդամներէն սանոց դրպմանի՝ իսս մի մի պարդամիս ժողովրդեան ձեռօք։

Վարչութիւնը որոշեց այն արեղան Գալիս թերել տալ եւ Գաղթականական ներկայացուցչին հիւրընկալուելն եւ իրեն եկեղեցի անդամ մտնելուն արդիլք եղաց անձանց յանուանէ նրշուանակներուն տպագրեալ ընդարձակ խրատներ դրկել։ իսկ միւս կողմէն Բարթողիմէոս Եպիսկոպոսը 'ի դատ հրաւիրել իւր հակառակորդացը հետ։ որոնք կը թափանցէին ժողովը իրենց ամիսատանութեանց քննութիւնը շարունակելու։ եւ եթէ իրենք գրպարտիչ երեւան՝ արտաքսումն կրելու։ Ժողովը տեսաւ որ Բարթողիմէոս Եպիսկոպոս ալ սկսաւ փախուստ տալ իր դատատանէն։ եւ նոր խնդիր մը յարուցանել թէ ես ինքս պէտք է որ իմ դատաս մէջ դատուիմ։

Եւ ապրիլ 7 թուականի ալ բարոքարկիր մը կը հրատարակէ։ որով կ'ուրանայ եւ կը ատէ իր հրաժարականը։ եւ կը ճգնի վարչութեան ատեանին մէջ եղած մանրաքննութեան քննութիւններն 'ի դերեւ հանել։

Բաղ. ժողովը այս հրատարակութեան չ'ուզեց կարեւորութիւն տալ։ վասն զի Բարթողիմէոս Եպիսկոպոսի վրայ եղած ամիսատանութեանց քննութիւնը անոր հրաժարականը չէր դադրեր։ եւ եթէ ինքը հրաժարած ալ չ'ըլլար։ իր վրայ եղած ամիսատանութիւններէն իւր խստասրտութեանը հատատուած ոյնպիսի ծանրը կէտեր կային։ որ վարչութիւնը ինք պիտի պարտաւորէր դադրեցնել զանի պաշտօնէ։ մինչեւ որ ինքզինքը արդարացնելով՝ դարձեալ առաջնորդական պաշտօնը վարելու կարող ըլլայ։

Հետեւապէս իրաց այս վիճակին մէջ վարչութիւնը իւր օրաշուրջ դարձագրելու պարտաւոր։ մէկ կողմէն հրաւիրեց Բարթողիմէոս Եպիսկոպոս որ իր դատը շարունակէ։ միւս կողմէն ալ Պրուսայի դատարանին մէջ Յահամանագրութիւնը ճշդիւ դարձագրել տալ։ որպէս զի Պրուսայ իր տրինաւոր ներկայացուցիչ ժողովներն ունենալով կարենայ օրինաւորապէս բանակցիլ հեռագրական վարչութեան հետ։ պէտք եղած բոլոր խնդրոց վրայ։

(Շարունակելի)

. . . Խմբագիր.

Կը խնդրեմ որ հետեւեալ յօդուածս՝ հրատարակելու բարեհաճիք։

Մամուլի մէջ Արուեստական դրպրոցներու պէտքին վրայ խօսած էինք։ եւ ուրիշ յօդուածով մը առաջարկած էինք որ արհեստաւորները իւրաքանչիւրը իւր ճիւղին համար նոխագիծ (Բրլան) մը պատրաստէ եւ հասարակաց ծանօթացնէ։ մենք ալ խոստացած էինք մեր ճիւղին նկատմամբ նոխագիծ մը խորհիլ եւ զայն առաջարկել հասարակութեան։ Այսօր մեր խոստումը կը կատարենք։

Ինչպէս որ յայտնի է՝ Արուեստանոց մը՝ որչափ որ փոքր ըլլայ՝ դարձեալ ծանրդ ծախքի կը կարօտի։ ով պիտի ապէ, ժամանակը միայն։ եթէ խոսքերուն վերջ տալ եւ գործել սկսելու փոխարէն պատանալ ոկսած է։ Յատանակը մեծ գործ կը տեսնէ։ ուստի եւ անոր վրայ կը դնենք մեր յոյսը։

Ամէն բան տերութեան թաղուլ։ հարուստներէն յուսալը՝ սովորութիւն դարձած է մեր մէջ։ Ասի սխալ դատողութիւն է։ Ժողովրդեան պէտքը ժողովուրդը պիտի հոգայ։ Դժբաղդաբար մինչեւ հիմա ուրիշ կերպով մտածեր է ժողովուրդը։ անոր համար է որ այս վիճակին մէջ կը գտնուի։ ժողովուրդը իւր պէտքն եւ իւր ոյժը բաւական զգացած չէ։ անոր համար եւս մնացած է։ կամ գտնէ այնչափ յաւաջ դնացած չէ որչափ որ իրմէ կը յուսացուէր։ Հարուստներն ու կառավարութիւնը գիտցած են իրենց դիրը քիչ չեղաւ։ ուստի եւ ժողովրդենէն ուելի առաջ քայլ կառնեն։

Ինչ պիտի ընէ ժողովուրդը։ շատ պարզ։ եթէ իր պէտքը հոգալու ելլէ։ Կառավարութիւն մը չկրնար ժողովրդեան ամէն պէտքին հասնիլ, բայց ժողովուրդ մը միայն կրնայ իւր պէտքերը ճանչնալ եւ լեցնել։ Հարուստները չեն կրնար ղժողովուրդն հարատացնել, բայց ժողովուրդ մը կրնայ ինքզինք հարատացնել, եւ հարուստներու անկարօտ բլլալէ զատ։ շատ մը հարուստներ մէջէն հանել։

Այս բանին գլխաւոր միջոցներէն մէկը մենք կը համարինք թէ մեր ատաջարկութեան մէջն է։ այսինքն արուեստանոցներով ժողովուրդը ժողովուրդ պահելով հանդերձ։ ուսեալ ու հարուստ ժողովուրդ մը պատրաստել։ որ իր ձեռաց հարատարութեանը մէջ գտնոյ իր բաղդը։

Մենք համարձակեցանք ժողովուրդին դուցնել անանկ միջոց մը։ որով կարող ըլլայ հարուստին արհամարհութենէն ազատիլ։ ու ցուցնել թէ ան գանդատները որ կըլլան թէ մեր մէջ ամէն բան անկիրթարան է եւ։ կաչա միճակի մէջ որչափ ալ իրաւացի են։ բայց ժողովուրդը կրնայ որ մը իր աշխատանքովը կերպարանափոխ ընել։

Այս համոզմամբ է որ մենք տարար արհեստական գծագրութեան մը գործարան մը բանալու պիտի ձեռնարկինք։ Գծագրութեան սոսկ արհեստներու մէջ ունեցած պէտքը զգալի ընել։ ուսակիրները պատրաստել որ ժարմնոյնն իրենց գաղափարը փայտի։ երկաթի ու ատամի եւ ոսկւոյ վրայ։ այս պիտի ըլլայ արհեստական գծագրութեան նպատակը։ ժամանակը տրդէն բաւական զգացուցած է թէ այս տեսակ գծագրութիւնը ամէն արհեստի ոգին է։ եւ անով է որ կերպարդ զանգ կը կերպարանցէ դլխաւորապէս ինչպէս ամէն տեսակ արհեստաւորը կը խոստանին մեր մէջ։

Այս նպատակիս հասնելու համար մենք ոչ հարուստներու միայն կը դիմենք եւ ոչ ընկերութեանց։ վասն զի փորձը ցուցուցած է թէ մեծ դժուարութիւններ կան մեր մէջ այսպիսի ձեռնարկութիւններ ընկերութեանց ձեռքին ընելու։ Մենք մտածեցինք ժողովրդեան դիմել գլխաւորապէս։ մեր տարաւան մը ամբողջ արհեստական կեանքը նուիրել մեր նպատակին հասնելու դիտմամբ։

Ակնկալ ուելի ինչ կրնար ընել արհեստաւոր մը որ թէ իր ապագան եւ թէ ժողովրդեան գաւակաց ապագան հաստատելու համար՝ ինքզինք եւ իր ճակատին քրտինքը զոհէ անձնանուիրաբար։ իր նպատակին գործադրութիւնը իրեն վախճան գնելով։

Մենք 3000 ատամակ պիտի հրատարակենք վիճակահանութեան համար։ վատարկոյ ատամակին ապրանքը մենք ինքզինքիս պիտի պարտաւորենք մեր գնուցած արհեստներուն մէջ տարուան մը ամբողջ աշխատութիւնը նուիրել։ Միանգամայն ատամակներուն տրդինքը պիտի ծառայեցնենք դպրոցին շինութեանն ու նախապատրաստութեանը վատնելու։

Այն ատամակներուն եւրաչիւր պիտի ցուցնենք մեծանուն իշխան մը։ որ պիտի ապահովցնէ իր ստորագրութիւնը ոչ միայն նոյն ատամակները։ այլ եւ նոյն ատամակներուն հատաքեալ գումարը դպրոցին շինութեան համար գործածելուն ամենայն հաստատութեամբ։

Ցամակայ հրատարակութեան հետ նոյն իշխանին անունը եւ պայմանները պիտի ծանուցանենք՝ ապահով ըլլալով որ հաստատութեան ընդունելութեանն ու քաջալերութեանը պիտի արժանանանք մեր այսպիսի նոր մտածութեանն ու անձնանուէր ծառայութեանը համար։

ՍՈՓՈՆ ՊԵՋԻՐՃԵԱՆ

Լուսիւաբար Սէնի մահալլ։
17 յունիս 1872.

. . . Խմբագիր.

Լուսիւաբրի Ս. Կարապետ եկեղեցւոյ նորընծայ Թաղ. խորհուրդը, ինչպէս կը լսեմ հուսատարիմ անձէ մը, իւր երեկուան նիստին մէջ վիճաբանութեան տակ առեր եւ որոշում մը տալ ուզեր է Աղգային Վարչութեան Դեկտեմբեր Գաղիարքանէն գրկուած Պաշտօնական չրջաբերականին եւ հաշիւ տալու համար գացած Գաղիարքական նամակին։ Գաղուարժան խորհուրդը այս երկու խնդիրները նկատողութեան եւ քննութեան ենթարկելէ եւսեւ՝ չէ կրցեր լուծել եւ գործադրել։ մինչդեռ արդէն Ազգը լուծած եւ Թաղ. խորհրդոյ վրայ պարտք դրած է, ինչպէս որոշումի կը ցցուցնէ Սահմանադրութեան 46 րդ յօդուածը։

. . . Խմբագիր։ չը պիտի հաւատայի այս լուրին։ եթէ ինձ հաղորդողը արժա-

Նահատակ մեկը չէլլար, եւ չէր կրնար զարմանքս լռեցնել թաղ. խորհրդոյ այս ապօրէն ոչխատաբերման վրայ, մինչդեռ նոյնպես Մեծ-Պնդանոյ օրինակը ըլլալուն համար տարած էի, թող ներէ ուրեմն ինձ մեր Պատուարժան խորհուրդը որ խլատ տամ իրեն իրմէ, հայ եւ իրմէ ընտրող Թաղեցի, որ իր պատասխանութեան դէմ չը ցոնուի եւ Խորհուրդն յարմար պատկերս. միայն ջանք մնէ ապրիլ բարեաբար։

Թուրեցի մը։

ԹՈՒՏՐՈՒ ՕՍՊԻՏԱԼԻ

ԻԿԻՏԻԿ ՓԱՇԱ

1872 Յունվար 19 ուրբաթ-էն սկսեալ հայ ժամերգութիւն

ՎԱՐԶԱՊԵՏԻՆՑ. ՎԱՐԴՈՎԵԱՆՑ

Մեծ Ներկայացումն, որոնցմէ ոմանք Ի ՆՈՒԱՐՍ

Տր. Երանելիի գարեգաշեան

ԱՌԱՋԻՆ ԴԵՐԱՍԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՍՈՒԱՉԻՆ ԱՆԴԱՄ ՆԵՐԿԱՑՈՒՆԱԼԻ

ԿԻՐԱԿԻ ԸՆՈՅ

Եկեղեցական Թուականներ ի չորս սեղան եւ ի միոյ պատկերս

ՀԵՂԵՂԱԿՈՒԹԻՒՆ ԹՈՒՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ

Գ. Լ. Մ. ՀՕՆԹԷՆ ԴԱԼՈՒՍՏ Ի ՆԻԿՈՄԻԱ.

ՆՈՒԱՀՐՏՈՒԹԻՒՆ ՊԱՐ

Գ. Ա. ԲԻՇՅԱՆԵՑԻ՝ Պ. Ս. ՊԼՏՆԻԼԵԱՆ

ԹԱՆ ՕՌԱ ԲԱ ԼԷԹՈՒԷՆ

Նոր գեղջկական (գաղղիերէն լեզուաւ)

ԳԻՏԻ ԵՐԳԻՆ

Տր. Ա. ՀՐԱՇՏԱՍ ԵՒ Գ. Գ. ԳՇԷՌՈՒՆԻ

Ա. ՏԻՒՄԱ

ՐՕԼԻՆ

ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԱՑ

Պ. Գր. ՄՍԷՐԼԵԱՆ

Ա. Տիւմայի այս սիրաշարժական վէպը, որ Զմիւռնիոյ Տէաէեանց տպարանէն հրատարակուած է, կ'գտնուի Ս. Գրիգոր Տէաէեանց վաճառատունը ի Զաքմաքճիլար եօթներորդ թիւ 10. եւ ամէն հայ գրավաճառաց քովի գին 10 գրշ։

ԽՄԱԳԻՐ—ՏՆՕՐԷՆ

Կ. Ե. ԻՍՊԻՏԷՆԱՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՄԱՍԻՍ ԼՈՒՍԱՎՈՐՈՒ

Ն. ՊՕՂՈՍ ՁԻՆԻԼԻ ԵՒԱՆ

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՉՐԻԷԻ

ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐՈՒՆ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

1872 ՅՈՒՆՎԱՐ 17 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ ՕՐԷՆ ՍԿՍԵԱԼ

ՄՈՒՆՁԵՆԻ Ի ՆՈՐ ԿԱՐԳԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ՎԱՍՓՈՐԷՆ ԻԶՆՈՎ. ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐԸ

Ժամ Թէ- Ներքոյեան Եղեր։

1 45 1 Սենիմանալիէն Գէօյիւքտէրէ, Թարապիա, Պէյքօղ, Սենիքէօյ, Պոյաճըքէօյ Ր. Հիսար։

2 23 Սենիմանալիէն Մէզարպուրնու, Գէօյիւքտէրէ, Թարապիա, Սենիքէօյ, Էմիրկէն, Ր. Հիսար, Պեշիկ (Ուրբաթ օրերը ժամը 2 1/4 ին)։

2 45 19 Սենիմանալիկէն Գէօյիւքտէրէ, Թարապիա, Սենիքէօյ, Սիկէնեա, Էմիրկէն, Հիսար, Պեշիկ Արնավուտքէօյ։ (Բացի ուրբաթէ)։

3 15 18 Բուտիլի եւ Սնաուսլու Գամալէն Մէզարպուրու, Գէօյիւքտէրէ, Թարապիա, Սենիքէօյ, Էմիրկէն, Պոյաճըքէօյ, Ր. Հիսար, Պեշիկ, Օրթաքէօյ։ (Ուրբաթ օրերը Վանիքէօյ)։

4 20 Սենիմանալիէն Մէզարպուրնու Գէօյիւք, Թարապիա, Սենիքէօյ, Սիկէնեա, Էմիրկէն, Ր. Հիսար, Պեշիկ, Արնավուտքէօյ, Գուրուչէշմէ, Օրթաքէօյ, Պէշիք։

5 30 24 Գէօյիւքտէրէ, Թարապիա, Սենիքէօյ, Էմիրկէն, Պոյաճըքէօյ Ր. Հիսար, Պեշիկ, Արնավուտքէօյ, Օրթաքէօյ, Պէշիքթաշ։

7 5 Սենիմանալիէն Գէօյիւքտէրէ, Թարապիա, Պէյքօղ, Սենիքէօյ, Էմիրկէն, Գանկրա, Ր. Հիսար, Գանաքիլի, Արնավուտքէօյ, Պեյլերպէյ, Օրթաքէօյ, Գուրկիսնմուք, Պէշիքթաշ, Իսկիւսար։

8 45 23 Սենիմանալիէն Մէզարպուրնու, Գէօյիւքտէրէ, Թարապիա, Պէյքօղ, Սենիքէօյ, Էմիրկէն, Ր. Հիսար, Պեշիկ, Արնավուտքէօյ, Օրթաքէօյ, Պէշիքթաշ, Գալաթաշ։

9 45 14 Գէօյիւքտէրէն Թարապիա, Սենիքէօյ, Պոյաճըքէօյ, Ր. Հիսար, Արնավուտքէօյ, Գուրուչէշմէ, Օրթաքէօ, Պէշիքթաշ։

Աբեալար Գեղէն

2 15 11 Արնավուտքէօյ, Գուրուչէշմէ, Օրթաքէօյ, Պէշիքթաշ։

2 45 6 Արնավուտքէօյ, Գուրուչէշմէ, Օրթաքէօյ, Պէշիքթաշ, Գալաթաշ

3 15 4 Արնավուտքէօյ, Գուրուչէշմէ, Օրթաքէօյ, Պէշիքթաշ, Գալաթաշ

4 11 Արնավուտքէօյ, Գուրուչէշմէ Օրթաքէօյ, Պէշիքթաշ

4 40 6 Արնավուտքէօյ, Գուրուչէշմէ, Օրթաքէօյ, Պէշիքթաշ, Գալաթաշ։

5 45 4 Արնավուտքէօյ, Պեյլերպէյի, Օրթաքէօյ, Գուրկի, Իսկիւսար, Գալաթաշ։

7 30 4 Արնավուտքէօյ Գուրուչէշմէ, Օրթաքէօյ, Պէշիքթաշ, Գալաթաշ։

10 6 Արնավուտքէօյ, Վանիքէօյ, Պեյլերպէյ, Գուրկիսնմուք։

10 45 20 Արնավուտքէօյէն ուղղակի համարով։

Աւէ-յէ-ն Եղեր։

2 15 24 Պէյքօղ, Բաչապաշ, Գանկրա, Ա. Հիսար, Գանաքիլի Վանիք, Զէնկէլքէօյ, Պեյլերպէյ, Գուրկիսնմուք։

2 15 5 Վանիքէօյէն, Զէնկէլքէօյ, Պեյլերպէյ, Գուրկիսնմուք, Գալաթաշ։

2 45 17 Պէօյիւք, Պէյքօղ, Բաչապաշէ, Գանկրա, Ա. Հիսար, Վանիքէօյ, Զէնկէլքէօյ, Պեյլերպէյ, Գուրկիսնմուք (Ուրբաթ օրերը ժամը 3 ին)։

4 24 Պէօյիւք, Պէյքօղ, Բաչապաշէ, Գանկրա, Ա. Հիսար, Գանաքիլի, Վանիքէօյ, Զէնկէլքէօյ, Պեյլերպէյի, Գուրկիսնմուի, (քացի ուրբաթէ)։

ԵԱՄՈՒՐՋԷՆ ԵԼՆՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐԸ

Իզմիրլոյեան Եղեր։

3 45 5 Գալաթաշ, Իսկիւսար, Պէշիքթաշ, Գուրկիսնմուք, Ուրթաքէօյ, Պեյլերպէյ, Արնավուտքէօյ, Գանաքիլի, Ր. Հիսար, Գանկրա, Էմիրկէն, Սենիքէօյ, Պէյքօղ, Թարապիա, Պէօյիւքտէրէ, Սենիմանալի։

4 21 Պէշիքթաշ, Օրթաքէօյ, Արնավուտքէօյ, Պեպէր, Ր. Հիսար, Էմիրկէն, Սենիքէօյ, Թարապիա, Պէօյիւքտէրէ։

5 30 25 Պէշիքթաշ Օրթաքէօյ, Գուրուչ, Արնավուտքէօյ Ր. Հիսար, Պոյաճըք, Սենիքէօյ, Պէյքօղ, Թարապիա, Պէօյիւքտէրէ, Մէզարպուրնու, Սենիմանալի։

6 30 4 Իսկիւսար, Պէշիկթաշ, Գուրկիսնմուք, Ուրթաքէօյ, Պեյլերպէյի, Զէնկէլքէօյ, Վանիքէօյ, Արնավուտքէօյ։

8 11 Պէշիքթաշ, Օրթաքէօյ, Արնավուտքէօյ Ր. Հիսար, Էմիրկէն, Սենիքէօյ, Թարապիա, Պէօյիւքտէրէ։

10 18 Պեպէր Ր. Հիսար, Էմիրկէն, Սենիքէօյ, Թարապիա, Պէօյիւքտէրէ, Մէզարպուրնու, Սենիմանալի Ր. եւ Ա. Դալաք։

10 45 1 Պէշիկթաշ Ր Հիսար Պոյաճըքէօյ Սենիքէօյ Պէյքօղ Թարապիա, Պէօյիւքտէրէ Սենիմանալի։

10 45 19 Օրթաքէօյ, Պեպէր Ր. Հիսար, Էմիրկ, Սիկէն, Սենիք, Թարապիա, Պէօյիւքտէրէ, Սենիմանալի։ (Ուրբաթ օրերը Պէշիկթաշ, Արնավուտքէօյ ալ հանգիպելով)։

11 28 Պէշիքթաշ Սրթաք Սինան Պոյաճըք Սենիքէօյ Պէօյիւքտէրէ, (Բացի ուրբաթէ)։

11 10 25 Թարապիա Պէօյիւքտէրէ Մէզարպուրնու, Սենիմանալի։ (բացի ուրբաթէ)։

11 20 20 Գուրուչէշմէ, Պեպէր Ր. Հիսար, Էմիրկ, Սենիք։ (Ուրբաթ օրերը Թարապ Պէօյիւքտ. ժամ 11ը 10 անցած)։

Աբեալար Գեղ

3 15 11 Պէշիկթաշ, Օրթաքէօյ, Արնավուտքէօյ։

4 6 Ուզդակի Արնավուտքէօյ։

9 15 6 Գալաթաշ, Պէշիկթաշ Օրթաքէօյ Գուրուչէշմէ Արնավուտքէօյ, Վանիքէօյ։

10 29 Պէշիքթաշ Օրթաքէօյ Գուրուչէշմէ Արնավուտ։

11 20 6 Գալաթաշ Պէշիկթաշ Օրթաքէօյ Արնավուտքէօյ։

11 45 5 Պէշիքթաշ, Գուզկունճուկ, Գուրուչէշմէ։

11 45 11 Օրթաքէօյ, Արնավուտքէօյ

Աւէ-յէ-ն Եղեր։

4 45 4 Գալաթաշ, Պէշիկթաշ, Իսկիւսար, Գուզկունճուք Պեյլերպէյի, Զէնկէլքէօյ, Արնավուտքէօյ։

9 45 4 Գուզկ, Պեյլերպէյի Զէնկէլք, Վանիք։ (Բացի ուրբաթէ)

10 30 17 Գուզկունճուք Պեյլերպէյի Զէնկէլքէօյ Վանիքէօյ Գանաքիլի Ա. Հիսար, Գանկրա Բաչապաշէ, Պէյքօղ Պէօյիւքտէրէ։ (Ուրբաթի օրերը ժամ 10 ին)։

11 21 Գուզկունճուկ Պեյլերպէյ Զէնկէլքէօյ Վանիքէօյ Հիսար Գանկրա Բաչապաշէ, Պէյքօղ։

11 30 4 Գալաթաշ, Գուզկունճուկ Պեյլերպէյի Զէնկէլքէօյ Վանիքէօյ։

ԱԴԵԼՏՐԱԿԱՆ

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆ

18 ՅՈՒՆՎԱՐ

(ՅՈՒՄԱՆԱԿ. ԼԻՐԱՅԻ ՀԱՅ 100 ՊՈՒՐՈՒՇԵՆ)

Լոնտրա 3 ամիս գուրաչ		108 1/2
Մարսէյլիա »		23.70—

ԸՆԹԱՑՔ ԳՐԱՄԱՑ

18 ՅՈՒՆՎԱՐ

Ամստ. դիրա	գուրաչ	169.40
Նաբոլէոն ոսկի	»	87 4
Իմպէրիալ ռուս	»	89.40
Քըրքմէ	»	31.25
Հինգ ֆրանք	»	—
Հինդուստ	»	103.40
Պլինտ	»	118.20

ԿՈՍՏԱՆԴԻՆՈՊՕԼԻՍ 18 ՅՈՒՆՎԱՐ

ԱՐՄՏԻՓ

Ընտն կարմիր	Պէսարապիա	33	—37
» »	Ազագ	34	—37
» »	Գավէնք	30	—33
» »	Գուրկազ	30	—33
» »	Թէքիրտաղ	30	—33
կակուղ	Ազագ	30	—34
» »	Պէսարապիա	—	—
Դիրքա Թուանա		29	—34
Տէրեն կակուղ	Գուրկազ	28	33
Վառնա		30—32	
» »	Գոլտրա	28—30	
Եդիրնայի Թուանա		14 1/2—15	
» Անատոլ.		»	
Գոբի Թուանա		15—15 1/2	
» Անատոլ.			

ՆԵՐՔԻՆ ԲԵՐՔ

ԽՈՉԱԿ ՁՈՐ

Գեւրան	գուրաչ	—
Անատոլու	»	—
Գոլոա		
Էմբրնէ	»	
Դամիատ	»	

ԲԱՄԳԱԿ Գուրուչ

Կէրլէ	հօխա	8,30
Իզմիր	»	10 —
Վառնա	»	8 1/2—
Պարսկաստան	»	7—
Վրաստան	»	7.30

ՅՈՒԼԻՐ

Անատոլու լուացուած	հօխա	16—17
» չլուացուած	»	9—
Բուամբէյի լուացուած	»	17—
» չլուացուած	»	8 1/2—9 1/2
Վրաստան լուացուած	»	11 1/2—
» կէս	—	—
» չլուացուած	» —	—
Տոլոմա	»	10 —
Հսկի Շէհիր	»	9 —10

ՄԱԼԸ

Պարսկաստան	հօխա	11—
Անատոլու	»	10—
Հերմակ	»	6—7

ՑԼԵՐԻ

Գալաթի Ա. տեսակ	հօխա	20—20 1/2
» Բ. »	»	19 1/2—
Էնկիլիզ	»	— —
Թոգաթ	»	18 1/2—19
Ճանիք	»	17 —
Իզմիր	»	16—17
Զարուժ		16—17

ԹԻՆԹԻՓ

Էնկիլիզ	հօխա	47 —48
Գալատամպոլ	»	—
Պէյրաղար	»	—
Զէրքէզ	»	—
Վան	»	—

ԱՑՎԻ ՄՈՐՔ

Ամասիա	6 1/2	կտոր	մէկ	Օ. Լ.
Եոզկատ	7	»	»	»
Սիվաս	»	»	»	»
Էրզրում	7 1/2	»	»	»
Գալաթիի	»	»	»	»

ՁԷՐ

Մուտանիա	հօխա	6 1/2—7 1/2
Ալվայր	»	7 —
Սաքիզ	»	10 —
Մէթիլիմ	»	7 —
Պղինձ թոզաթ երկրին մէջ		9 1/2—10
Բոյնէպ Գոմրամպոլ	հօխա	—
Աֆիոն	»	245 —240
Գիրիշ	»	34 —36
Կաուսամ	»	4 —4 1/2
Դուանաս Անատ.	Գիլ	42 —43
» Բուամբէյի	»	40 —41
Մեհաքաս Գարսի. Բէշա	»	55 —
Գլուսա		83 —42

ԱՐՏԱՔԻՆ ԲԵՐՔ

	գուրաչ	
Խաւիէ Բիսմ. տեսակ 100	հօխ.	1040—1050
» Բ. »	»	
Եէմէն	»	16 17
Շարաբ փոյի Անդղ. Կեղ.		245—246
» » Գաղղ.	»	—
» գլուխ Գաղղ.		290—295
Ցայ Գոնկօ	հօխան	20 —22
» Թէ.ա ծագիկ	»	45 —70
Անագ (գալայ)	կէնտ.	1000—1045
Գղպէղ (պիպէռ)	հօխա	10 1/2—
Լեզակ (չիվիտ) Գէնկիզա	»	135 —170
» » Մատրաս	»	— —
Զինք տախտ 100 հօխա	Գր.	70 —
Նրկսմի ճոդաձիւ		61 —62
» տախտակ		100 —
» բեռնոցաւ		64 —66
Քարդիմոն		—
Գրինձ խատիոյ 100 Գէր.	Գր.	45
Կսրաղ Կղ Ամսոյ	գրշ.	13 —14
Տամիոյ		32 —36